

חיים נחמן ביאליק ז"ל

9/1/1973 - 4/7/1934

מאת: ענת קולוס

הקדמה

יום הולדתו של המשורר חל בי' בטבת. דהיינו, כעשרה ימים לאחר חופשת חנוכה.

אין מחלוקת בעניין תרומתו של ביאליק לתרבותנו בזמן המודרני ולא בכדי נחשב הוא כאחד מגדולי המשוררים הלאומיים שהשפיע רבות.

ביאליק, נחשב גם כמחבר סיפורים פורה, כותב יצירתי במספר תחומים וסגנונות, עורך ומתרגם, ומשך ראוי כי כבר בגיל הרך נקדיש למשורר ושירתו מספר מפגשים ומערכי שיעור לציון יום הולדתו.

כמובן, שבגיל הגן נתמקד אך ורק בשירתו לילדים שנבעה מאהבתו אליהם והקרבה אל עולמם. נציג את ביאליק כאדם שאהב ילדים וכשאתה אוהב אתה רוצה גם להעניק, לתרום ולשמח את זה שאתה אוהב. והשירים והסיפורים הם הם המתנה שהעניק ביאליק, ובאופן זה הגיע המשורר לכל ילד וילדה והביע את אהבתו.

מה נציב בלוח התוכן המרכזי?

במרכז הלוח נציב את תמונת המשורר ומתחת לתמונה את שמו.

מסביב לתמונה ציורים של נושאי שירתו מלווים במילות השיר למשל: ציור של ילד רוכב על סוס נדנדה ובצידו מודפס השיר. עציץ פרחים בחלון ובצדו מודפס השיר וכך עוד שלושה ארבעה שירים. ניתן גם לרכוש ערכה או פלקט עם הציורים המתאימים.

פעילות בנושא

נכין ראש סוס גדול אישי לכל ילד, (ניתן גם לקנות מוכן) נקשט אותו נדביק לו רעמה מצמר. נחבר לראש הסוס מקל או מוט ונדהר על גבי הסוס לצלילי רוץ בן סוסי.

נכין מבריסטול כנפיים של פרפר שיחברו באמצעות שתי רצועות סול לגב הילדים.

כמו-כן נכין מספר כתרים עליהם נצמיד עלי כותרת. באופן הבא ניצור קבוצת פרפרים וקבוצת פרחים ונמחזי את השיר הפרפר לפרח. הפרפרים יעופפו בחדר הפרחים יכרעו ברך.

יצירה בנושא

תאטרון בובות

חומרים דרושים:

- צורות שונות מקרטון ליצירת פרצוף או עיסת נייר.
- חומרים ליצירת הפנים עיניים זזות, אף פה, שער...
• מקלות ארטיק
- דבק
- צמר וחוטמים שונים
- בדים
- טושים צבעים עפרונות

הכנה:

נכין את הפנים, נצמיד מקל ארטיק בגב הפרצוף, נכין בגדים מאל-בד ונלביש את הבובה. פעילות זו יפה בעקבות השיר "בנות שתיים"

"פרח עציץ"

חומרים נחוצים:

- כוסיות "דני" בצבע חום
- שמינית בריסטול גזרה כחלון שתריסיו נפתחים לצדדים
- משטח קרטון בגודל זהה לחלון
- פרחים וגבעולים מסול או לבד
- דבק, טושים, צבעים וכו'

אופן ההכנה:

נדביק את משטח הקרטון בגב החלון.
נגזור את מיכל ה"דני" לשניים וחציו נדביק באופן שיוצר עציץ. נדביק פרח גבעול ועלים ונקשט את החלון, והרי לנו יצירה שמתאימה לשיר "פרח עציץ".

פרפר ופרח

חומרים דרושים:

- רצועות נייר קרפ ברוחב 10 ס"מ ובאורך 100 ס"מ בכל מיני צבעים המתאימים לפרחים.
- מקלות ארוכים באורך 20-30 ס"מ (ניתן לקנות בחנויות)
- שקפים בכל מיני צבעים
- טויפ במספר צבעים

הוראות הכנה:

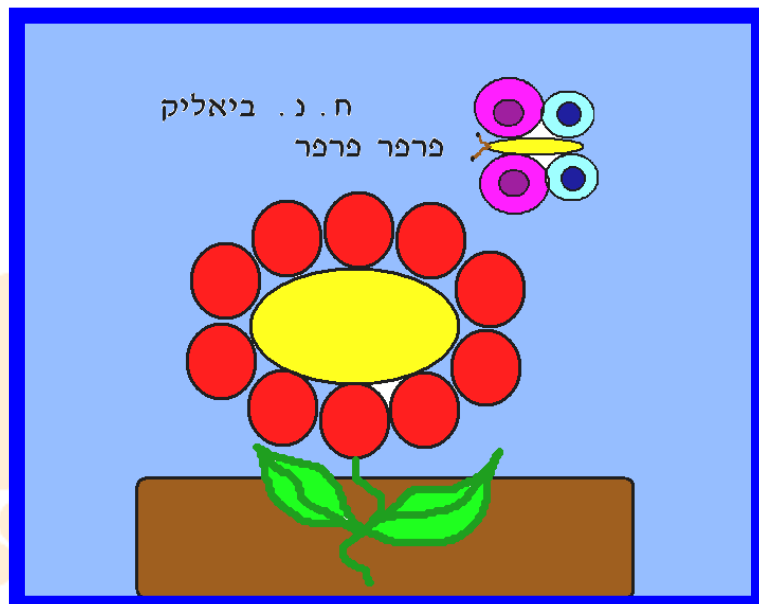
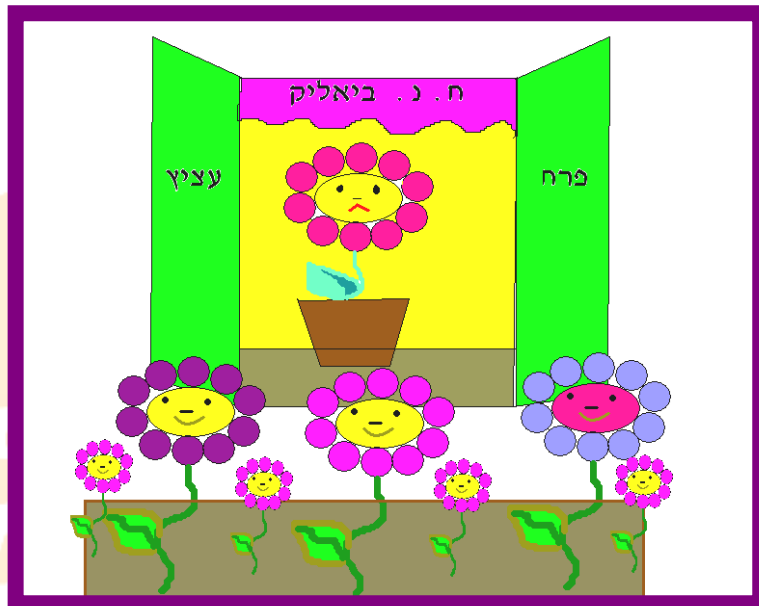
את רצועות הקרפ נלפף תוך כדי יצירת כיווץ סביב המוט וכך ניצור את הפרח. נגזור פרפרים קטנים משקפים ונקשט בטוליפ, את הפרפר נצמיד לפרת עם שדכן.

הנפשה וציור

מאירה ענבל חולקת אתנו רעיון שלה לשילוב המחשב ותוכנת הציור Tux-Paint שאפשר למצוא באתר הגננת ולהוריד אותה למחשב בחינם.

פשוט לצייר ציורים בהתאם לתוכן השירים של ביאליק ותוך כדי לתרגל שימוש במחשב.

הנה שתי דוגמאות:

בערוגת הגינה / חיים נחמן ביאליק

גם בלבוס האביון -
אל אתן פי לחטוא -
בא לרקוד, במחילה,
הוא על כל משפחתו.

ותרעש הגינה
ויהום בה כל שביל
ממחולות ונגינה
וממצהלות גיל.

רק אפון המסכן
עמד מן הצד,
על מטהו נשען
ולא נע ולא נד.

"איכה אוכל לשוב,
איכה אוכל לרקוד -
וציצי נשרו כבר,
ותרמילי ריקים עוד."

גם בלבוס האביון -
אל אתן פי לחטוא -
בא לרקוד, במחילה,
הוא על כל משפחתו.

ותרעש הגינה
ויהום בה כל שביל
ממחולות ונגינה
וממצהלות גיל.

רק אפון המסכן
עמד מן הצד,
על מטהו נשען
ולא נע ולא נד.

"איכה אוכל לשוב,
איכה אוכל לרקוד -
וציצי נשרו כבר,
ותרמילי ריקים עוד."

ובערוגת הגינה
מסביב לחבית
קפץ כרוב, הרים שוק,
קם לרקוד עם כרובית.

וירא זאת אבטיח
ולא יכול עוד עמוד
ובמדי הפסים
רץ עם דלעת לרקוד.

בן תירס צהוב המעיל
בלוריתו אז הפשיל
ובחטפו חמנית
קם לכרכר בגיל.

ויבער אז כאש
מקנאה לב הצנון
ויקפוץ לפזז
עם אחות המלפפון.

וכראות זאת הסלק
התאפק לא יכול
ויתפוש עגבנית
ויצא במחול.

ופתאום - שימו רווח -
גם הגזר זה בא
מכרכר בכל עוז
עם בת לפת עבה.

וגם צמד החמד,
בצל ובת שום,
התלבטו בין רגלים,
וראו: לא גרשום!

מסביב לחבית
עמדו לרקד
כרוב עם כרובית

זאת הסלק ראה
והנה גם הוא בא
איתו עגבנית
והשמחה רבה

לה לה לה,
לה לה לה,
לה לה לה לה לה,
איתו עגבנית והשמחה רבה.

רק הפול המסכן
עמד לו בצד
הוא נשען על מקלו
לא נע ולא נד

איך אוכל לשמוח
איל אוכל לרקוד
ותרמילי כולם
כולם ריקים עוד?

לא שבת ולא חג,
כי אם יום קיץ סתם,
ובגינת הירק
קול ששון ומחול עם.

החגב בעוגב,
בחצוצרה הצרצר, -
רגל מי זה אפוא
ממחולות תעצר?

הפרח לפרפר / חיים נחמן ביאליק לחן: נחום נרדי

פרפר, פרפר, פרפר חי,
רד נא מהר, שב עלי.
רד נא מהר, מצה ומצה,
ומכוסי טל שתה.

תפור מצבעי לך מעיל,
כתונת פסים, כנפי גיל.
שנינו פרחים - אח ואח,
פירחך לי ופירחי לך.

עציץ פרחים / חיים נחמן ביאליק לחן: מוני אמריליו

מן החלון
פרח עציץ
כל היום
הגנה יציץ.

כל חבריו -
שם בגן,
הוא לבדו
עומד כאן.

קן לציפור / חיים נחמן ביאליק לחן: יצחק אדל

קן לציפור
בין העצים,
ובקן לה,
שלוש ביצים.

ובכל ביצה -
הס, פן תעיר! -
ישן לו

אפרוח, אפרוח זעיר.

שתי בנות / חיים נחמן ביאליק לחן: נחום נרדי

בנות שתיים, בובותיים,
צילי וגילי עימי פה -
מי משתיהן יפה יותר,
אימרו, דודים: זו או זו?

אינכם יודעים, חה חה, דודים,
אינכם יודעים, לא ולא!
שתיהן, שתיהן יפות יותר,
צילי וגילי, זו וזו.

ואת מי אהבתי יותר -
אימרו דודים: זו או זו?
חה חה, דודים, אינכם יודעים,
חה חה, דודים, לא ולא!

שתיהן, שתיהן אוהב יותר,
גם את זו וגם את זו,
שתיהן אשא בחיקי תמיד,
צילי פה וגילי פה.

פרש / חיים נחמן ביאליק לחן: דניאל סמבורסקי

רוץ בן סוסי,
רוץ ודהר!
רוץ בביקעה,
טוס בהר!

רוצה, טוסה,
יום וליל -
פרש אני
ובן חיל!

נדנדה / חיים נחמן ביאליק לחן: דניאל סמבורסקי

נד, נד, נד, נד,
רד, עלה, עלה ורד!
מה למעלה? מה למטה?
רק אני, אני ואתה.
נד, נד, נד, נד,
רד, עלה, עלה ורד!
שנינו שקולים במאזניים
בין הארץ לשמיים.

שבת המלכה / חיים נחמן ביאליק

החמה מר'אש האילנות נסתלקה –
ב'או ונצא לקראת שבת המלכה.
הנה היא יורדת הקדושה, הברוכה,
ועמה מלאכים צבא שלום ומנוחה.
ב'אי, ב'אי, המלכה! ב'אי, ב'אי, המלכה!
שלום עליכם, מלאכי השלום!

קבלנו פני שבת ברננה ותפלה,
הביתה נשובה, בלב מלא גילה.
שם ערוך השלחן, הנרות יאירו,
כל פנות הבית יזרחו, יזהירו.
שבת שלום ומב'רך! שבת שלום ומב'רך!
ב'אכם לשלום, מלאכי השלום!

שבי, זכה, עמנו ובזיוך נא אורי
לילה ויום, אחר תעב'רי.
ואנחנו נכבדך בבגדי חמודות,
בזמירות ותפלות ובשל'ש סעדות.
ובמנוחה שלמה, ובמנוחה נעמה –
ברכונו לשלום, מלאכי השלום!

החמה מר'אש האילנות נסתלקה –
ב'או ונלוה את שבת המלכה.
צאתך לשלום, הקדושה, הזכה –
דעי, ששת ימים אל שוברך נחכה...
כן לשבת הבאה! כן לשבת הבאה!
צאתכם לשלום, מלאכי השלום!

מקהלת נוגנים / חיים נחמן ביאליק לחן: עממי

יוסי בכינור

פסי בתוף,

משה בחצוצרה -

והמה הרחוב.

www.haganenet.co.il

ובאו לחתונה

נשים וטף,

יצאו במחולות

וימחאו כף.

ונגנים למקף
מעבר לים -
צפרי גן-עדן
מקננות גם.

מעבר לים,
מעבר לים,
התדעו, צפריב,
הדרר לשים?

יבא"י הזהב
מעבר לים,
מחנהלכים ענקים,
עם גדול נרם.

עם גדול נרם,
עם ישר ותם,
ומלך עליהם
קמוהו לא קם.

מעבר לים,
מעבר לים -
התדעו, צפריים,
הדרר לשים?

מעבר לים,
במדינות הים,
שם אירי הזהב,
שכחתי מה-שמים.

מעבר לים
חיים נחמן ביאליק

צוות אתר הגנת - אתר הבית של הגנות וגני הילדים בישראל, מודה מקרב לב, לענת על כל התכנים והרעיונות בנושא הנלמד. אם ברצונכם לשתף את כולנו באתר שלכם - אתר הגנת, אנו נשמח את הרעיונות והפעילות יש לשלוח לנו במייל

תכנים ופינות נוספות שתוכלו למצוא באתר הגנת... בדף הבא <=

www.haganenet.co.il

דברים נוספים באתר האגנות המיוחד שבאינטרנט:

✚ פורום האגנות הדדוף

✚ פורום שאלות ותשובות לאגנות - מאת דורותי אמית-דור

✚ פורום - יצוץ משפטי לאגנות

✚ פורום - פסיכולוגיה חינוכית והתפתחותית לאיל הרק - ד"ר אפי הר-נוי

✚ פורום - יצוץ שיווקי לאגנות

✚ לוח דרושים - לחיפוש: מספלת, סיוצת, אגנת מחליפה וכו'

✚ תכנים בהתאם לנושא הנלמד - חכי ישראל, ימים מיוחדים ועוד

✚ מחקים לילדים ללא אלימות

✚ מאון רחם של עבודות יצירה

✚ מאון רחם של דפי צביצה מקוטלגים לפי נושאים.

✚ מנוי חינוך באתר המנויים של ערוץ הופ - "הרפתקהופ"

✚ צדכון פרטי האן ופרסומו באתר האגנות ללא עלות, כולל, בנויות אתר אינטרנט אישי

✚ המכללות לאיל הרק:

✚ בית ברל

✚ סמינר הקיבוצים

✚ תלפיות

כי לנו חשב שתדעי את הדבר הבא

כי שבילנו, את... **האגנות** - לו לא רק סיסמא, לזאת עובדה!!!

ורק בלכותי,

אתר האגנות, הינו אתר הבית של האגנות ואני היילדים בישראל